

KRAĐA

LJUBAVNA PRIČA

Piter Keri

Prevela
Ksenija Vlatković

Laguna

Naslov originala

Peter Carey

THEFT: A LOVE STORY

Copyright © Peter Carey, 2006

Za Bel

Translation Copyright © 2008 za srpsko izdanje, LAGUNA

Treba li da budem kralj, ili samo svinja?

Flober, *Intimne sveske*

Joakim je rođen pre rata, u godinama kad su deca i dalje morala da uče napamet trinaest pravila za upotrebu velikog slova. Tim je pravilima dodao još jedno, sopstveno, da će u svim prilikama pisati onako kako želi.

Makado Fernandez, *Jedan čovek*

PRVO POGLAVLJE

Ne znam je li moja priča dovoljno snažna da bude tragedija, mada se dogodila gomila sranja. Ljubavna priča svakako jeste, ali ona je počela da se odvija tek na pola čitavog sranja, a do tada ne samo da sam izgubio svog osmogodišnjeg sina već i kuću i atelje u Sidneju, gde sam nekad bio slavan koliko jedan slikar može očekivati da bude u svom dvorištu. Te je godine trebalo da dobijem Red Australije – a što da ne! – pogledajte samo kome ga sve daju. Umesto toga su mi advokati oduzeli dete i odrali kožu s leđa u brakorazvodnoj parnici, a zatim me strpali u zatvor zato što sam pokušao da povratim svoje rođeno najbolje delo, koje je proglašeno *bračnom tekovinom*.

Iskrsnuvši iz zatvora Long bej tog sumornog proleća 1980, saznao sam da će me smesta otpremiti na sever Novog Južnog Velsa, gde su zaključili da ću, iako prinuđen da živim gotovo sasvim bez novca, samo ako uspem da se držim podalje od čaše, možda biti u stanju da slikam na sitno i brinem o Hjuu, mom poremećenom bratu stokilašu.

Moji advokati, dileri, kolekcionari, svi su se sjatili da me spasu. Kako su samo bili ljubazni, velikodušni. Teško da sam im mogao priznati da mi se jebeno povraća od staranja o Hjuu, da ne želim da odem iz Sidneja niti da prestanem da pijem. Nemajući dovoljno karaktera da im saspem istinu, dopustio sam da me pošalju na put koji su drugi odabrali umesto mene.

Tri stotine kilometara severno od Sidneja, u Tareu, počeo sam da iskašljavam krv u motelski umivaonik. Hvala bogu, pomislio sam, sad me ne mogu naterati na to.

Ali u pitanju je bila samo upala pluća pa naposljetku nisam umro.

Žan-Pol Milan, moj najveći kolekcionar, smislio je taj plan u kome ja postajem neplaćeni nadzornik njegovog seoskog imanja, koje je prethodnih osamnaest meseci pokušavao da proda. Žan-Pol je bio vlasnik lanca staračkih domova, koji su se kasnije našli pod istragom Zdravstvenog odbora, ali je takođe voleo da slika pa mu je arhitekta napravio atelje čiji se zid prema reci otvarao kao vrata garaže. Prirodna svetlost, kako me je ljupko upozorio, baš dok mi je uručivao poklon, možda je malčice zelenkasta, što je „greška“ koju prave prastare kazuarine* nanižane duž reke. Mogao sam mu reći da je to pitanje prirodnog svetla čisto sranje, ali sam se ponovo ujeo za jezik. Prve noći izvan zatvora, na čemernoj večeri bez vina u društvu Žan-Pola i njegove supruge složio sam se da smo tragično okrenuli leđa prirodnom osvetljenju, svetlosti sveća, svetlosti zvezda, i mada je istina da je Kabuki bio nenadmašan na svetlosti sveća i da je Maneove slike najlepše gledati pri svetlosti prašnjavog prozora, jebiga – moja će dela živeti ili propadati u galerijama i meni je potrebno 240 volti pouzdane naizmjenične struje da bih radio svoj posao. A oni me sad osuđuju na život u „raju“ u kom sigurno nisam mogao da računam ni na šta od toga.

Pošto se tako velikodušno odrekao svoje kuće, Žan-Pol je smesta počeo drhtati da mu je nekako ne oštetim. Ili je možda pravi paničar bila njegova supruga, koja me je još davnih dana uhvatila kako duvam sline u njenu salvetu za ručavanje. Kako bilo, ni šest jutara nije čestito prošlo od našeg dolaska u Belingen kad je Žan-Pol upao u kuću i probudio me. Bio je to gadan

* Casuarina – zimzeleno drvo karakteristično za to podneblje. (Prim. prev.)

šok gotovo na svim nivoima, ali ipak sam oćutao i skuvao mu kafu. A onda sam kao pseto dva sata išao za njim po imanju i svaku glupost koju mi je tad rekao zapisao u svoj notes, jednu staru beležnicu u kožnom povezu koja mi je bila dragocenija od života. U njoj sam beležio svaku mešavinu boja napravljenu još od vremena izložbe koja me je nazovi-proslavila 1971. Bila je to prava riznica, dnevnik, izveštaj o usponu i padu, istorija. Čičak, kazao je Žan-Pol. Ja sam zapisao „čičak“ u svoju voljenu knjigu. Kosidba. Slovo po slovo sam pročitao zapisano. Stabla što padnu preko reke. Motorna testera stil. Podmazivanje priključaka na kosačići. Onda ga je uvredilo što je traktor parkiran ispod kuće. Kamara drva je izgledala aljkavo – poslao sam Hjua da ih uredno presloži prema obrascu koji je Žan-Pol najviše voleo. A onda smo, konačno, moj pokrovitelj i ja zajedno stigli do ateljea. Sazuo se kao da se priprema za molitvu. Postupio sam kao i on. Podigao je velika vrata kao na garaži što su gledala na reku i stajao tako, jedan dugačak trenutak zagledan u Nikad-Nikad, pričajući – ovo nisam izmislio – o Moneovim jebenim *Lokvanjima*. Stopala su mu bila baš lepa, već sam ih ranije snimio, izrazito bela s visokim risom. I mada je već prešao četrdeset petu, imao je nožne prste prave kao u bebe.

I pored toga što je posedovao nekih dvadesetak staračkih domova, Žan-Pol lično nije spadao u one što vole da se dodiruju, ali tu, u ateljeu, spustio mi je ruku na mišku.

„Ovde ćeš biti srećan, Mesare.“

„Hoću.“

Pošto je prešao pogledom preko dugačke sobe s visokom tavanicom, počeo je da struže tim svojim otmenim, savršenim nogama preko glatke površine poda. Da mu oči nisu bile onako suzne, izgledao bi kao atletičar koji se sprema za neku svemirski trku.

„Atlasno drvo“, rekao je, „zar nije opasno?“

Mislio je na pod, i stvarno je bio divan, sive boje ispranog plovućca. U pitanju su takođe bila retka stabla iz prašume, ali

odakle meni, jednom osuđivanom kriminalcu, pravo da raspravljam o etici.

„Kako ti samo zavidim“, rekao je.

I tako se to nastavilo, pri čemu mislim da sam ja bio poslušan kao veliki matori labrador što tiho prducka pored vatre. Mogao sam da ga molim za platna i on bi mi ih dao, ali onda bi mi tražio sliku. A baš sam o toj slici, toj koju nisam imao nameru da mu dam, razmišljao tog časa. On to nije znao, ali i dalje mi je ostalo još nekih dvanaest metara pamučnog platna, od čega bi ispale dve dobre slike u vreme kad još nisam bio prinuđen da pređem na masonit. Tiho sam pijuckao pivo bez alkohola koje mi je doneo na poklon.

„Je l' da je dobro?“

„Kao pravo.“

A onda su, konačno, izdata i poslednja uputstva, data sva obećanja. Stajao sam ispod ateljea i gledao kako njegov rentakar poskakuje preko rešetke za stoku. Prizemljio se udarivši u asfalt, a onda je nestao.

Petnaest minuta kasnije našao sam se u selu Belingenu, gde sam se upoznao s momcima u *Mlekarevoj zadružnoj prodavnici*. Kupio sam komad šperploče, jedan čekić, testeru, kilogram šitrok šrafova od pet centimetara, dvadeset reflektorki od 150 W, pet galona dulusks zift crne, isto toliko bele, i rekao da mi sve to, s još nekim drangulijama, stave na Žan-Polov račun. A onda sam otišao kući da namestim atelje.

Kasnije će svi prokleta peniti od besa što sam šitrok šrafova navodno *vandalski* uništio drveni pod, ali ne vidim na koji sam drugi način preko njega mogao postaviti šperploču. Naravno da nije moglo sve ostati kako bilo. Došao sam tamo da slikam, što svi dobro znaju, a pod u slikarevom ateljeu i treba da podseća na poprište žrtvovanja, izgreban spojnicama, ali i da bude obrisan, očišćen, izriban i opran posle svakog okršaja. Položio sam jeftini sivi linoleum preko šperploče i premazivao

ga lanenim uljem sve dok nije počeo da bazdi kao sveža *pietà*. Ali i dalje nisam mogao da počnem s radom. Barem ne još.

Žan-Polov proslavljeni arhitekta je osmislio atelje s visoko zasvođenom tavanicom preko koje je razapeo čelične žice kao užad na pramcu. Čitava stvar je izgledala prokleta čudesno, a ja sam još okačio redove reflektorki koje su prilično dobro osvetlile i eleganciju arhitektine zamisli i zelenkastu svetlost što je dopirala kroz kazuarine. Čak i pored tih poboljšanja teško je bilo zamisliti gore mesto za stvaranje umetnosti. Sve je vrvelo kao u džungli, i insekti su se utapali u mojoj dulusks boji, koncentričnim krugovima obeležavajući svoj samrtni ropac. I naravno da su ta velika široka vrata predstavljala otvorenu pozivnicu tim malim govнарima. Vratio sam se u zadružnu prodavnicu i naručio još one tri plavičaste lampe za ubijanje insekata, ali to je bilo kao da prstom zapušavam rupu. Svud oko mene se prostirala subtropska prašuma, bezbrojno drveće i insekti kojima još niko nije nadenuo ime, osim mene – pizdo, mali seronjo – i oni su sabotirali uglačanost moga rada postignutu teškim trljanjem i šmirglanjem. Radi odbrane od njih razapeo sam i ružnu mrežu protiv insekata, ali delovi nisu bili dovoljno široki, pa sam u očajanju tražio da mi na veresiju sašiju svilenu zavesu – sa strane je imala našivenu čičak-traku, a u dnu jednu veliku tešku kobasicu peska. Zavesa je bila tamno, tamno plava a kobasica boje smeđe rđe. Sad su mali saboteri uletali u prevoje vlažne svile i iz večeri u večer umirali u hiljadama. Čistio sam ih svakog jutra metući pod, ali neke primerke sam sačuvao kao modele, samo zato što me crtanje opušta, pa sam često, pogotovo kad bi mi ponestalo vina, sedeo za trpezarijskim stolom i lagano punio svesku brižljivim sivim skicama njihovih dražesnih leševa. Ponekad mi je Dozi Bojlan, moj sused, govorio kako se koji zove.

Do početka decembra moj brat Hju i ja smo se udobno smestili kao nadzornici i živeli smo i dalje na imanju kad se sredinom leta u mom životu otvorilo novo zanimljivo poglavlje.

Pošto je grom udario u transformator poviše Belingenskog puta i ja ponovo ostao bez dobrog osvetljenja za rad, rešio sam da se odužim pokrovitelju za njegovu ljubaznost i sredim poljanu ispred kuće, vadeći budakom čičak oko znaka NA PRODAJU.

Januar je najtopliji mesec na severu Novog Južnog Velsa, ali i najvlažniji. Posle tri dana natapajuće kiše poljana je bila naplavljena, i kad bih zamahnuo budakom, između nožnih prstiju mi se zavlačio glib topao kao govno. Sve do tog dana rečica je bila bistra kao džin, običan stenoviti potok dubok uglavnom jedva pola metra, ali sad je voda, koju zasićena zemlja nije mogla upiti, pretvorila taj mirni potok u pravu tekuću neman: žutu, uzburkanu, osvojiteljku, koja je brzo dostigla nivo od sedam metara i izlila se preko prostrane ravnice zadnjeg dvorišta, progutavši samu ivicu obale iznad koje se uzdizao čedni atelje, razumno, ali ne i neranjivo posađen na visoke drvene stubove. Na tom mestu, tri metra uzdignutom iznad zemlje, mogao si da šetaš iznad same ivice pomahnitale reke, kao da si na pristaništu. Žan-Pol je, tad kad mi je pokazivao kuću, ovu klimavu platformu nazvao „skink“, imajući na umu one male australijske guštere kojima otpadne rep kad ih zadesi nepogoda. Pitao sam se je li svestan toga da mu je čitava kuća podignuta na nanoznom zemljištu.

Nismo dugo živeli u izgnanstvu, otprilike nekih šest nedelja, i tog se dana sećam ne samo po tome što nas je tad zadesila prva poplava, već i zato što se tog dana Hju od suseda vratio kući noseći štene australijskog ovčara zamotano u jakni. Dovoljno je bilo teško starati se o Hjuu i bez ove dodatne poteškoće, što ne znači da je Hju neprekidno upadao u nevolje. Ponekad je bio tako prokletu pametan, tako pribran, a nekad bi se kliberio kao budala. Ponekad me je obožavao, snažno, strasno, poput brkatog deteta kome smrdi iz usta. Ali već sledećeg dana ili već sledećeg časa pretvorio bih se u vođu protivničke strane, i on bi me vrebao pritajen u razgranatom šipražju, odakle bi iskočio i grubo me oborio u blato, ili reku, ili preko ukusnih tikvica koje

vole vlažno podneblje. Šta će mi slatko štene. Imao sam Hjuu Pesnika i Hjuu Ubicu, Hjuu Idiota savanta,* a bio je i teži i snažniji od mene, i kad bi me konačno srušio na zemlju mogao sam ga obuzdati jedino tako što bih mu iskrivio mali prst, kao da hoću da ga slomim. Ni meni ni njemu nije bio potreban pas.

Pošto sam povadio korenje možda nekih stotinak čičaka, isekao malo eukaliptusa, založio peć pomoću koje se grejala voda za japansku kadu za kupanje, i potom otkrio da je Hju zaspao a štene nestalo, povukao sam se na skink, gde sam razgledao boje reke, osluškiavao kako se kamenje valja jedno preko drugog ispod nagnječene i otečene kože Nikad-Nikad. A najviše od svega sam posmatrao komšijinu patku koja je plivala gore-dole preko žute bujice, osećajući za to vreme podrhtavanje platforme kao jarbola na jahti koji se napinje pod udarima vetra od trideset čvorova.

Odnekud se čuo lavež šteneta. Mora da ga je patka razdražila, možda je uobrazilo da je i samo plovka – sad kad pomislim na to, čini mi se krajnje verovatnim. Kiša ni za trenutak nije posustajala pa su mi šorts i majica bili natopljeni vodom, i najedared sam shvatio da ću se osećati daleko udobnije ako ih skinem. I tako sam ja, neuobičajeno gluv za štene, čučeci go iznad uskomešane bujice kao neki hipik, mesar, mesarev sin, s iznenađenjem otkrio da se na tri stotine milja od Sidneja osećam tako neočekivano srećno na kiši, i ako sam izgledao kao neki ogroman, kosmati vombat, šta mogu. Nije mene obuzelo nekakvo stanje blaženstva, samo sam se, barem na časak, oslobodio svoje uobičajene razdražljivosti, melanholičnog sećanja na sina, gneva što moram da slikam jebenim duluksom. Sasvim sam se približio, gotovo čitavih šezdeset sekundi, spokoju, ali onda su se istovremeno desile dve stvari, i često sam pomišljao

* Franc.: *savant* – znanje, učenost; idiot savant je mentalno zaostala osoba koja, paradoksalno, ima izuzetno dobro razvijenu jednu posebnu intelektualnu sposobnost ili veštinu; najpribližnije terminu autista. (Prim. prev.)

da je prva bila neka vrsta lošeg znaka na koji je trebalo da obratim pažnju. Sve se odigralo začas: video sam štene, koje je brzo proneo žuti talas.

Kasnije ću u Njujorku videti čoveka kako skače pred voz Brodvej lokal. Sad je tu. A onda ga više nema. Nisam mogao poverovati šta sam video. Što se tiče kučeta, ni sam ne znam šta sam osetio, sigurno ništa tako prosto kao sažaljenje. Nevericu, naravno. Olakšanje – nema kučeta o kome treba brinuti. Ljutnju – što ću morati da se nosim s Hjuovom loše odmerenom žalošću.

Ni sam ne znam zašto sam počeo da se rvem s mokrom odećom, ali tad mi se pogled zaustavio na prednjoj kapiji, ispod ateljea, gde sam nekih dvadesetak metara iza rešetke za stoku opazio još nešto: crni auto, sa upaljenim farovima, do osovina zaglubljen u blato.

Nisam imao nikakav opravdan razlog da se ljutim zbog dolaska potencijalnih kupaca, osim što mi nije odgovarao trenutak i, jebiga, nije mi se dopadalo da zabadaju nos u moja posla ili da sebi daju pravo da ocenjuju moje slike ili vođenje domaćinstva. No budući da sam ja, nekad čuveni slikar, sad bio nadzornik imanja, na silu sam obukao hladnu i neprijatno krutu odeću i lagano se sklizao niz blato do šupe gde sam upalio traktor. I mada mi je diferencijal na fijatovom traktoru gadno oštetio sluh, zadržao sam smešnu naklonost prema žutoj zveri. Propet visoko na njegovim leđima, na svoj način smešan kao Don Kihot, uputio sam se prema nasukanom posetiocu.

Možda bih po nekom lepšem danu mogao da vidim obronke Dorigoa što su se nadvijali hiljadu metara iznad auta, izmaglicu što se podizala iznad neposećene drevne šikare, novorođene oblake što su lebdeli visoko nošeni moćnim termalima, koje je svaki jedriličar osećao u dnu utrobe, ali planine su tog časa bile skrivene, a ja nisam video dalje od ograde i zaslepljujućih farova. Prozori forda su se zamaglili pa sam s razdaljine od deset metara od unutrašnjosti auta jedino uspeo da razaznam obrise nalepnice AVIS na retrovizoru. Nije mi trebao bolji dokaz da

je u pitanju kupac, pa sam se pripremio da, suočen s nadmenošću, ostanem ljubazan. Kako sam, međutim, sklon da lako planem, kad niko nije izašao iz kola da me pozdravi počeo sam da se pitam koji to sidnejski mudonja zamišlja da mi može zaprečiti cenjeni prolaz za kola i još čekati da ga uslužim. Sjahao sam i lupio pesnicom o krov.

Gotovo čitav minut se ništa nije događalo. Onda se motor ugasio i zamagljeni prozor spustio, otkrivši mi ženu u ranim tridesetim s kosom boje žita.

„Jeste li vi gospodin Bojlan?“ Imala je čudan akcenat.

„Nisam“, rekao sam. Oči su joj bile bademaste, a usta gotovo prevelika za mršavo lice. Izgledala je neobično, mada vrlo privlačno, i zato je neshvatljivo, pomislilićete – ako se uzmu u obzir moja bedna egzistencija i gotovo neprekidna napaljenost – što sam osetio tako snažnu i duboku netrpeljivost prema njoj.

Pogledala je kroz prozor, odmerivši prednje i zadnje točkove duboko ukopane u moj posed.

„Nemam odeću za ovo“, rekla je.

Da se izvinila možda bih se postavio drugačije, ali ona je zapravo podigla prozor i počela da mi dovikuje naredbe s druge strane.

Pa, možda sam nekad i bio slavan, ali tog časa sam za nju predstavljao samo fizikalca, i šta sam onda drugo očekivao? Obmotao sam slobodni kraj fijatovog užeta oko fordove zadnje osovine, i od toga sam bio sav uprskan blatom, a možda malčice i balemom. Potom sam, vrativši se u traktor, ubacio u niži stepen prenosa i nagazio gas. Naravno da je kola ostavila u brzini pa mi je ovaj manevar napravio dve duge brazde preko poljane sve do početka drumu.

Smatrao sam da nema potrebe da se opraštamo. Skinuo sam uže s forda i odvezao se natrag u šupu ne osvrnuvši se.

Kad sam se vratio u atelje, primetio sam da uopšte nije otišla već da ide preko poljane, noseći cipele s potpeticama u rukama, pravo prema mojoj kući.

U to doba dana obično sam crtao, i dok se moja gošća približavala, uzeo sam da oštrim olovke. U ušima mi je reka tutnjala kao krv, ali ipak sam čuo njena stopala, dok se penjala uz stepenice od belogorice, kao neko lepršanje preko podnih dasaka.

Čuo sam je kako doziva, ali pošto se ni Hju ni ja nismo odazvali, zaputila se preko natkrivenog prelaza što se pružao između kuće i ateljea, jedne krhke nepouzdana male građevine, otprilike tri metra uzdignute iznad zemlje. Mogla se odlučiti da pokuca na vrata ateljea, ali postojao je još jedan vrlo uzan prolaz, neka vrsta mostića koji je krivudao oko spoljnog zida ateljea, te se tako pojavila ispred otvorenih vrata kao na garaži, stojeći ispred svile, s rekom u pozadini.

„Izvini, opet ja.“

S velikom pažnjom sam se posvetio svojoj olovci.

„Mogu li da se poslužim telefonom?“

U tom je času stigla struja, preplavivši atelje jarkom svetlošću. Iza vela od svilene tkanine stajala je vitka plavuša. Noge su joj do lepih listova bile ukaljane blatom.

„Opasna slika“, rekla je.

„Ne možeš da uđeš.“

„Ne brini. Neću da raznosim blato po ateljeu.“

Tek sam docnije razmišljao o tome koliko bi se građana baš tako izrazilo. Ali tog časa me je brinulo nešto mnogo prostije: to što nije došla da kupi imanje, što je izgledala izuzetno privlačno i što joj je bila potrebna pomoć. Poveo sam je natrag preko prelaza do Žan-Polove „kuće s malobrojnim dragocelestima“, u kojoj je jedina prava soba bila središnja kuhinja sa četvrtastim stolom od crnog tasmanijskog drveta koji sam morao – kako je glasilo Žan-Polovo poslednje uputstvo – svakog jutra da izgancam. Posle mesec dana domaćinskog života sto je poprimio daleko više karaktera nego onda kad ga je Žan-Pol poslednji put video – kadmijum žuta, karmin crvena, kari, vino, goveđi loj, glina – sada delimično prekrivene boga-

tom berbom tikava i tikvica, ispod kojih sam konačno uspeo da pronađem telefon.

„Nema signala“, kazao sam. „Siguran sam da ga popravljaju.“

Hju je počeo da se meškolji u sobi. To me je podsetilo da mu se pas udavio. Što sam potpuno smetnuo s uma.

Moja gošća je ostala da stoji s druge strane vrata s mrežicom za insekte. „Žao mi je“, rekla je. „Vidim da imaš važnije brige na pameti.“ Bila je mokra do gole kože, kratka žuta kosa sva joj se umrsila, kao pilencetu spasenom od davljenja.

Otvorio sam vrata.

„U ovom delu kuće smo navikli na blato“, rekao sam. Oklevala je, drhteći. Činilo mi se da bi je trebalo u maloj kartonskoj kutiji staviti pred vatru.

„Možda bi ti prijala suva odeća i topao tuš?“

Nije mogla znati koliko je moja ponuda neobično prisna. Jer vidite, Žan-Polovo kupatilo se nalazilo na zadnjem tremu i tu smo se mi, dlakavi muškarci, navikli na tuširanje gotovo pod vedrim nebom, samo s mrežom za insekte koja nas je odvajala od uzburkane reke, povijenog drveća. To je verovatno bio najbolji deo našeg izgnanstva. A kad se operemo, prelazili smo u japansku drvenu kadu gde smo se u vrućoj vodi barili dok ne pocrvenimo kao rakovi, a za to vreme su nas, barem *po danu kao što je ovaj*, kišne kapi tukle po licu.

Sa strane izložene pogledima, kraj otkrivenog stepeništa – zapravo običnog požarnog izlaza – postojale su platnene role-tne koje sam sad spustio. Dao sam joj jedan naš čist peškiri i suvu košulju, sarong.

„Ako koristiš kadu“, rekao sam, „ne možeš i sapun.“

„*Domo arigato*“, odgovorila je. „Znam kako da se ponašam.“

Domo arigato? Šest meseci će proći pre nego što budem saznao šta je to trebalo da znači. Razmišljao sam o tome da bi trebalo da kažem Hjuu za proketo štene, ali sad mi nisu bili potrebni njegovi ispadi. Vratio sam se za sto prekriven tikvama i seo, tih kao bubica, na škripavu stolicu. Ona traži Dozija

Bojlana – koga bi drugog? Drugi Bojlan ne postoji, a znao sam da nema izgleda da se rentakarom preveze do njega preko njegove nadošle reke. Počeo sam da smišljam šta bih mogao spremići za večeru.

Nemajući ni najmanju želju da izazivam Hjua, nastavio sam da u tišini sedim za stolom dok se ona kupala. Ustao sam samo jednom, da uzmem krpu i nekakvu kremu za vlaženje, i time počeo da čistim njene *Manolo Blanik* cipele. Ko bi poverovao šta radim? Tokom poslednje godine braka sigurno sam platio barem dvadesetak takvih pari, ali to je bio prvi put da sam neki uzeo u ruku i zapanjila me je nepristojna mekoća kože. Drva su se slegala i pucketala u ložištu rejbern peći. Ako sam i naterao sebe da se pošteno saberem, reći ću vam: ni nakraj mi jebene pameti nije bilo šta radim.

DRUGO POGLAVLJE

Čuvši kako vrata kupatila s mrežicom proizvode tiho nestrpljivo „klep“, sakrio sam cipele ispod stola i brzo ga zaobišao, skupljajući blatnjave tikve i odlažući ih na prednji trem. Nije da je nisam video kad je ušla, niti mi je promaklo da joj moja košulja iz *Kejmart*a visi na mršavim ramenima, a okovratnik baca blago sivkastu senku preko vrata ružičastog od kupanja.

Pružio sam joj bežični telefon. „Pošta je ponovo uspostavila veze.“ Osorno. Već mi je ranije skrenuta pažnja na to – nemam šarma kad sam trezan.

„O, sjajno“, kazala je.

Prebacila je peškir preko drvene stolice i žustro išetala na prednji trem. Preko upornog dobovanja kiše po krovu uspevao sam da razaznam mekano američko kotrljanje glasova, u koje sam se razumeo kao u stari novac, Istočna obala valjda, no kako je u pitanju bila samo procena jednog Australijanaca, bolje reći znanje iz filmova, nisam imao ni najblažu predstavu ko bi ona mogla biti, sve i da je Hilda Trovačica iz Spun Forksa,* u Severnoj Dakoti, opet ne bih provalio.

Počeo sam da komadam jednu veliku bundevu, divna stvar, vatrenonarandžasta sa mrljicama boje rđe i tajnim sočnim

* Grand Forks u Severnoj Dakoti pisac zove Spun Forks, ili Kašika Viljuškograd. (Prim. prev.)

skrovištem punim svetlih klizavih semenki koje sam prurio u posudu za kompost.

Čuo sam je napolju na tremu: „Dobro. Da. Tako je. Zdravo.“

Vratila se, sva nestrpljiva, trljajući kosu.

„Kaže da je potok kod njega prešao preko velike stene.“ (Na poseban način je izgovorila „potok“.) „Veli da ćeš ga ti razumeti.“

„Znači da treba da sačekaš da 'potok' opadne.“

„Ne mogu da čekam“, odgovorila je. „Žao mi je.“

I baš u tom času – pa jebeno mi je žao, gospođice, ali šta ja da radim kad je poplava? – do nas se probilo Hjuovo disanje kroz zapušen nos. Gnjecav, visok metar devedeset pet, prljav, opasnog izgleda, bez objašnjenja je ispunio dovratak. Doduše, imao je pantalone na sebi, ali mu je kosa izgledala kao da su ga krave žvakale i bio je neobrijan. Naša gošća je stajala na korak ispred njega, ali on se obratio meni. „Gde je proketo štene?“

Stajao sam s druge strane peći, ruku umašćenih maslinovim uljem, pošto sam slagao bundevu i krompir u pleh.

„Ovo je Hju“, kazao sam. „Moj brat.“

Hju je odmeri od glave do pete, onako tipično hjuovski, preteći ako niste znali.

„Kako se zoveš?“

„Ja sam Marlin.“

„Jesi li ti“, počeo je ispitivački, isturivši debelu gornju usnu i prekrstivši ručerde preko grudi, „pročitala knjigu *Čarobni puding*?“

O bože, pomislio sam, samo ne to.

Ona je ponovo protrljala kosu. „Da ti pravo kažem, Hju, ja jesam pročitala *Čarobni puding*. I to dvaput.“

„Jesi ti Amerikanka?“

„To je baš teško reći.“

„Teško je reći.“ Frizura koju je sam sebi naneo, završavala se visoko iznad ušiju, nagoveštavajući jednu surovu i prilično kaluđersku prirodu. „Ali jesi pročitala *Čarobni puding*?“

Sad mu je posvetila svu pažnju. „Da. Jesam.“

Hju mi je uputio brz pogled. Odlično sam ga razumeo – iako će narednih nekoliko časaka biti zauzet, to nipošto ne znači da je zaboravio čitavu priču s psom.

„Koga“, počeo je, usmerivši pogled smeđih očiju na strankinju, „ti najviše voliš u *Čarobnom puding*?“

I uspeo je da je očara. „Sviđa mi se njih četvoro.“

„Stvarno?“ Bio je nepoverljiv. „Četvoro?“

„Uključujući i pudnig.“

„Ti računaš i puding.“

„Ali dopadaju mi se svi crteži.“ Konačno je vratila telefon na sto i počela da suši kosu kako treba. „Kradljivci pudinga“, kazala je, „neprocenjivi su.“

„Je l' se ti to šališ?“ Moj brat je mrzeo kradljivce pudinga. Neprekidno je, bučno i strasno, žalio što nije u mogućnosti da opauči oposuma preko njuške.

„Od likova mi se više dopadaju“ – napravila je stanku – „crteži – mislim da su bolji od svega što je Lindsi ikad uradio.“

„O da“, rekao je Hju, smekšavajući. „Videli smo Lindsijeve proklete slike. Živ bio.“

Kakva god da je neodložna posla imala na umu, nakratko ih je ostavila po strani. „Hoćeš da znaš ko je meni omiljena ličnost u *Čarobnom puding*?“

„Da.“

„Sem Sonov.“

„On nije ličnost.“

„Tako je, on je pingvin, ali je baš dobar, čini mi se.“

Ispostavilo se da ona spada u... tu vrstu... malobrojnih, često nesrećnih ljudi, koji se „dobro slažu s Hjuom“.

„Ko se tebi dopada?“, upitala je osmehujući se.

„Školjka Bil“, kriknuo je, likujući. I već sledećeg časa je izašao iz dovratka, boksujući se sa senkom, vitlajući oko stola, vičući: „Pesnice gore, pesnice gore, vi pogani kradljivci pudinga!“

Žan-Polova kućica s malobrojnim dragocenostima bila je, kao što rekoh, krhka i nepouzdana građevina, nedovoljno čvrsta da bi izdržala razmetanje krupnih momaka u blatnjavim radničkim čizmama. Na policama su zazveckali šoljice i tanjirići. No nju kao da ništa od toga nije uznemirilo. Hju mi je s leđa prebacio ruku preko grudi. Ne shvatajući, i dalje se osmehivala.

„Gde mi je proketo kuće?“, prosiktao je moj brat.

Ovako sasvim iz blizine, zadah mu je stvarno bio nepodnošljiv.

„Kasnije, Hju.“

„Umukni.“ Jedan prednji zub mu je falio i imao je sav taj kamenac, ali otkad je doktor Hofman deportovan, nijedan zubar nije bio dovoljno hrabar da se uhvati u koštac s Hjuom.

„Kasnije, molim te.“

Ali on mi se navalio na leđa, pritiskajući mi obraz čekinjovom vilicom. Hju je bio snažan tridesetčetvorogodišnjak i kad mi je stavio tu svoju ručerdu ispod grla, jedva sam uspevao da dođem do daha.

„Štene ti se udavilo.“

Primitio sam da je moja gošća uzdahnula.

„Udavio se, družo“, kazao sam.

Prestao je da me steže, ali ja sam ga i dalje netremice pratio. Naš Hju ume da bude lukav momak, a meni baš nije zapelo da primim taj njegov čuveni kroše.

Koraknuo je unazad, slomljeno, a to mi je zapravo i bilo najvažnije, samo da mu se izvučem van domašaja.

„Pazi na grejač za vodu“, rekoh, ali on se već spotakao, seo na njega, ciknuo od bola i oborene glave odjurio u svoju sobu.

Oprljeno perje, pomislio sam, prisativši se pevca iz *Čarobnog pudinga*.

Hju je ječeći zalupio vrata. Bacio se na krevet i, dok je kuća podrhtavala i škripala, gošća je iskolačila bistre plave oči. Kako da joj to objasnim? Sav jad mog brata bio je bolno očit i nije se imalo šta reći.

„Mogu li da pređem preko potoka?“, pitala me je.

Pet minuta kasnije zajedno smo izašli na oluju.

Farovi na traktoru su bili slabi, a vožnja vrlo bučna i truckava, mada ne brža od 20 Ks, ali vetar je duvao sa obronaka i kiša me je bockala po licu, kao i nju. Pozajmila je moj kišni mantil i par gumenjaka, ali kosa joj je dosad sigurno već podivljala i ukovrdžala se, a oči se zbog kiše skupile u proreze.

Prva dva kilometra, bolje reći čitavim putem do Bojlanove rešetke za stoku, bio sam svestan tog vitkog tela, malih grudi pripijenih uz moja leđa. Bio sam polulud, uviđate to, raspomamljeni mužjak u teranju, gnevan na svog brata, i tutnjao sam preko Lup rouda, kosačica se njihala i tandrkala, a diferencijal mi je cvileo u ušima.

Kad smo stigli do rešetke, slabim žučkastim farovima sam osvetlio ključale vode Slatkovodne rečice, obično jednog uzanog potocića. Žan-Polova velika kosačica – ja bih je pre nazvao kosilicom – bila je prikačena na hidraulični pogon traktora. Podigao sam je najviše što sam mogao, tu veliku kvadratnu metalnu ploču, otprilike dva sa dva. Trebalo je da je skinem, ali ja sam slikar i sve moje procene u vezi s poljoprivredom pogrešne su. Nepokolebljivo sam utuvio sebi u glavu da mala rečica nikako nije nešto zbog čega se treba uzrujavati, ali čim sam ušao u bujicu čizme su mi se napunile ledenom vodom, ali tad je već bilo kasno, i fijat se podizao i posrtao preko skrivenog kamenja. Onda je struja zahvatila kosačicu i osetio sam mučno prevrtanje utrobe kad smo počeli da plutamo. Krmanio sam uzvodno, naravno, ali traktor je klizao nadole, udarajući preko kamenčuga, propinjući se uvis prednjim točkovima. Nisam farmer, niti ću to ikad biti. Kosilica je izgledala kao smrtonosna narandžasta barža što jaše po površini bujice. Osetio sam užas moje saputnice, dok me je grčevito držala za ramena, i uvideo, očevidno ljutit, kakva sam potpuna budala ispao. Doveo sam sopstveni život u opasnost, i to zašto? Nije mi se čak ni dopadala.

Živi bili, što bi rekao Hju.